

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Honore, Dignis Vel Indignis, Jvste Vel Inivste, Deo
Semper Jvstissimo, Dato, Negato, Violato**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

Capvt XXII. Sapientissimos quosque tam Ethnicorum, quàm Christianorum,
sponte honorem fugisse, aut reliquisse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48689)

CAPVT XXII.

Sapientissimos quosque tam Ethnicorum, quàm Christianorum, sponte honorem fugisse, aut reliquisse.

§. I.

Ius ad honorem magni, honorem ipsum parui faciendum.

S. Augu-
stin. lib.
5. de ciuit.
c. 17.

S. Thom.
2. 2. q. 64.
2. 5. ad 3.
& q. 73. 2.
4. ad 1.
Molin.
tract. 4.
de iust. d.
2. Less 1. 2.

Sque adeò iustas Deus inuenit, causas, ob quas hominibus honores neget, auferat, in ignomiam conuertat, siue ita mereantur, siue digni sint laude; vt ipsi etiam homines, si sapiant, ista mundi vana magis, quàm splendida ornamenta suspecta habeant, contemnant, fugiant. *Tolle iactantiam*, ait S. Augustinus, & omnes homines, quid sunt nisi homines? Quòd si peruersitas seculi admitteret, vt honoratiores essent quiq; meliores: nec sic pro magno haberi debuit honor humanus, quia nullius est ponderis fumus. Huius tamen fumi, hoc est, honoris, famæ, laudis, gloriæ, tamquam boni cuiusdam externi, dominium est quoddam, non quasi homo sit dominus notitiæ, quam alius de illo format; sed quòd quantum quidem ad famam attinet, sit dominus illius dignitatis moralis, qua idoneus

neus est in aliorū mentibus bonam sui æstimationem, aut saltem non malam fundare, & immunitatem habere, ne alius possit malam de ipso opinionem formare. Quod autem ad honorem attinet, homo est dominus iuris ad immunitatē, ne inhonoretur. Hoc ius ad famam & honorem etsi maximi sit faciendum, tamen honor ipse tamquam fumus à plurimis non est maximi factus, sed spretus, & contemptus. Quod cum etiam in Ethnicis possit ostendi, tamen maximè eluxit in Christianis.

§. II.

Ethnicorum in honoribus deponendis, vel etiam contemnendis generositas.

In Ethnicis ista occurrunt. *Periander Corinthius, initio populariter ac moderatè gerebat imperium, postea versis moribus tyrannicè agere cepit. Id simul atque cognitum esset Pittaco Mytilenæo, diffusus de sui ipsius animi constantia, magistratum deposuit, relictoq; imperio in exilium abiit. Percontantibus deinde quibusdam, quâ gratiâ fugisset imperium, respondit, quod admodum esset arduum, probum esse, propter mutatum Periandrum: quibus auditis, Solon addidit suum apophtegma, χαλεπὰ τὰ καλὰ.*

Lysides Megalopolitanus (vel Lysides) sua ipsius patria Plutarch. in Arato,

Gg 5

de virt.
cap. 5. n.
59. Ille-
fontus
Messia
l. 2. de ve-
ra & falsa
glor. c. 16.

Chil. 2.
cent. 1.
Erasm. in
prouerb.
ex Laer-
tio lib. 7.

& Paulanus in Arcadiis.

Carolus Sigon. de regn. Italiz.

patria Tyrannus, non deliciarum cupiditate vel auaritia in eam delapsus violentiam fuerat, sed gloria amore adhuc adolescens excitatus, sermonibusq; falsis & vanis, qui de tyrannide, ut re beata & mirifica, referebantur, in animum celsum stolidè admisis. Ast ubi Tyrannidem parauit, breui molestiarum, quas trahit secum dominatus, pertasus est. Itaq; cum suspiceret gloria celebrem, & insidias tenentem timeret Aratum, induxit animum pulcherrimè se mutare: ac primùm semetipsum explicare odio, metu, statione, & satellitibus, deinde bene mereri de patria. Accito igitur Arato, deposuit dominationem, contribuitq; ciuitatem suam Achaïs. Hinc extollentes eum Achei pratorem creauerunt. Eius rei causa cum à Lacedaemoniis in pralio interfectus esset, à Cleomene rege pulcherrimè ornatus. Arcadibus remissus fuit ad sepeliendum. Cum Diocletianus iam etate prouectiori mobilitatem fortune, tamquam solertissimus & sagacissimus princeps contemplatus esset, decreuit imperio se abdicare, & priuatus uiuere: utpote qui disceret nihil esse difficilius, quam scire bene imperare. Ad hac etas imbellis, & rerum humanarum instabilium metum, quæ rarissimè continuo successu ad exitum eodem tenore perueniunt, suaserunt Diocletiano impe-

imperium deponere. Diocletianus verò mirà difficultate ferum & asperum Maximiani collega ingenium frenauit, ut ei consentiret. Qui etsi natura ferox erat, naturam tamen suam frangens, consilijs Diocletiani obsecutus est. Igitur eodem die, cum iam conuenissent Reipub. habenas iunioribus mandare, Diocletianus Ionius Nicomedia, Herculius Maximianus Mediolani, imperiales fasces deponunt, Constantio & Galerio Maximiano Augustis prius appellatis, anno Salutis 307. rem memoratu admirabilem, & prioribus seculis non visam peragentes. Cum post decem annos, quibus priuatus vixit, Diocletianus à Constantino ac Licinio vocaretur ad festa nuptiarum Constantina, causatus senectutem per litteras, scripsit se prius peste liberatum, nolle iterum venena imbibere. Satis se pro Reipub. elaborasse: nunc verò in patria sua, hoc est Saloni holera serere, hortum curare, & priuatum agere malle. Cum verò hi Imperatores rescripsissent minacibus litteris, se non admittere excusationem, quòd fauisset Maxentio ac Maximino, suspectans necem dedecorofam, dicitur venenum hausisse. Quidam tamen dicunt, stupore mentis & longa aegritudine confectum, animam inter suspiria efflasse. Vixisse dicitur quibusdam sexaginta octo annis: nonnulli Lxxiii. secun-

secundum quosdam, duobus de octoginta. Imperavit annis viginti. Mansit privatus Saloni, rei rustica indulgens annis decem, & post mortem inter divos relatus est; more scilicet Ethnicorum, qui cum honorem, quem re ipsa conferre non poterant, fingendo decernebant.

§. III.

Ambitionis, & ambitionis contemptus.

Hi tres, primus exemplo, alter laboris adiuncti tædio, tertius diffidentiâ fortunæ coronas abiecerunt, sceptrâ atque imperiâ calcarunt. Non igitur tanti fecerunt honores, quibus se sponte abdicarunt, ut ob eos amissos, ad restim currerent, aut Deorum suorum accusarent iniquitatem. Quin adeo oderunt vel Ethnici honorem ambitionis amatores, ut eos palam perstringerent exponerentque chachinnandos. Antisthenes, cum Platonis superbiam notare cuperet, fortè in pompa equum hinnientem frementemque aspiciens, ad Platonem versus aiebat: *Tu profecto, meo iudicio, præclarus fuisse equus.* Est enim equus animal superbissimum, & ut pavo *laudatas explicat alas*; ita caballus phaleris ornatus, & manuum plausibus velut palpo percussus, aures arri-

git

git; hincque ad gloriae occasionem. Quid
 verbis vtor? neminem minus honoribus di-
 gnum arbitramur, quam qui honores am-
 bit: illum autem sapientem putamus, qui
 populares auras, & famam laudesque ina-
 nes spernit; immo qui honores patriae bo-
 noque publico postponit. Quemadmodum

Herodot.
 lib. 7.

Athenienses studio conseruandae Graeciae
 imperium classis, quod illis iure debebatur,
 Laconibus permiserunt, socijs ita volenti-
 bus, ne seditio aliqua oriretur, cum ad Ar-
 temisium cum 271. nauibus, contra Xerxis
 innumerabilem classem pugnaturi essent.
 Quod exemplum utinam nostra militia
 imitaretur, in qua videmus, multos alio-
 qui praecclaros Duces ante patriam deserere,
 quam aemulo cedere; neque hosti irrupenti
 obistere velle; ne videantur iuniori, aut re-
 centiori in militia celsisse. Quem isti hono-
 rem merentur, quibus potior est praecedendi,
 quam vincendi gloria? Quorum vita,

Vide
 Clem.
 Alexand.
 4. Strom.
 cap. 4.
 Plin. l. 7.
 hist. c. 74

ut Epicharmus dixit, est vter inflatus? Plin-
 nius certe, ut ab origine nostra humilem
 nobis ipsis sensum infingeret, ita scripsit:
*Miseret atque etiam pudet aestimantem, quam
 sit frivola animalium superbissimi origo, cum
 plerumque abortus causa fiat odor à lucerna-*

rum.

rum extinctu. His principijs nascuntur tyranni, his carnifex animus. Tu qui corporis viribus fidis, tu qui fortuna munera amplexaris, & te ne alumnum quidem eius existimas, sed partum: tu cuius semper in victoria est mens, tu qui te Deum credis, aliquo successu tumens, tanti perire potuisti: atq; etiam hodie minoris potes, quantulo serpentis ictus dente: aut etiam, ut Anacreon Poëta, acino uua passe: ut Fabius senator prator, in lactis haustu uno pilo strangulatus. Is demum profectò vitam aqua lance pensitabit, qui semper fragilitatis humane memor fuerit. In hunc modum Ethnicus suam expendit vilitatem.

§. IV.

Christus exemplo suo docuit honorum fugam.

Sed multò adhuc illustriora sunt, apud Christianos, exempla honoris repudiati, aut depositi. Nimirù ab ipso Christo, magistro humilitatis, profundiora illi virtutis fundamenta didicerunt. Quid enim eo humilior, qui videns, quòd Mundi superbia eò usque ascendisset, vt Dei maiestatem sibi homines usurparent, voluit hominis formam accipere, vt profundissima humilitate insolentissimam superbiam curaret? Itaque non in regia, sed in stabulo natus, inter bruta animalia

Matth. 11.
29.

Luc. 2. 7.

malia in præsepio iacuit; non purpura, sed communis panni tunica vestitus incessit; cum eum regem facere vellent, fugit; op- Ioan. 6.
probrijs satiatus est; accusatus falso, iudi- 15.
catus iniuste; crudelissime interfectus est; & cum iniquis deputatus, infami genere mortis affectus, inter latrones, in furca, medius pependit. In hoc exemplar inspicere nos iubens Apostolus ait: *Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo IESU: qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se equalem Deo: sed semetipsum exinanivit formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus ut homo. Humiliavit semetipsum factus obediens usq; ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltavit illum, &c.* Nempe per hanc viam itur ad gloriam; dumque falsus honor contemnitur, ad verum & perennem peruenitur. Ut ergo, qui se comunt, adhibent speculum; ita qui se Deo adornant, Christum sibi proponunt imitandum; ut discant se humiliare, si cum illo volunt exaltari. *Michaelis senioris parsimoniam exosi milites cum populo, Imperatorē salutarunt Isaacium Comnenum, patriarcha adiuvante ac comprobante: qui cum Comneno plurimum faueret, Impera-*
torens

Phil. 2. 5.

Rolvs
in 2. h.
bell. 17.
de Hum.

Episc.
4

zorem senem regia egredi insit. Cùm Imp. Pontificibus à Patriarcha missis dixisset: Quid mihi pro Imperio redditis? Hi verò caeleste regnū illi pollicerentur: illicò abiectis Imperij insignibus, regia exijt, cū non ampliùs vno anno imperasset: postq̄ hoc non diu superstes, vitam cum morte commutavit. Non hic sponte quidem imperium deposuit antè, quàm intelligeret, quid eius loco esset recepturus; postquam autem intellexit, illicò abiectis Imperij insignibus regia exijt.

§. V.

S. Paulus honorum fugā clarus.

Rosvveid. lib. 5. libell. 15. de Humilit.
 Utiq; igitur magnum habuit ereptæ sibi dignitatis solatium. Quis enim non ærea aureis commutaret? Quo fine etiam in vitis Patrum senex quidam dixit: Qui plus quàm dignus est honoratur aut laudatur, ampliùs patitur detrimentum; qui autem non fuerit omnino ab hominibus honoratus, hic desuper glorificabitur. Immò, qui caelestem gloriam sperant, in ipsa solent ignominia, in vinculis, in squallore carcerum summam gloriam collocare. Obsecro vos ego, ait Apostolus, vincetus in Domino, ut dignè ambuleris vocatione, qua vocati estis. Grandia persuasurus, ut sibi authoritatem faciat, titulum grandem

Ephes. 4.
 l.

dem apponit: *Ego vinctus in Domino*. Alius dixisset: *Ego Dei gratia Princeps, Rex, Imperator, &c.* At Paulus ait: *Ego vinctus in Domino*. Præclarum honoris nomen, in ergastulo, in Tulliano, in vinculis esse, vbi solent fures & latrones attineri. Numquid ob hoc potius contemnent te Ephesij, ô Paule? cur non scribis: *Ego Doct̃or gentium?* cur non: *Ego qui ad tertium raptus sum calum?* cur non: *Ego qui tot miracula feci?* &c. Alius sibi nomen facturum, annulos digitis inseruisset, torques aureos collo iniecisset; tu compedes & vincula iactas; quam hæc insignia tibi reuerentiam procurabunt? Apud filios huius sæculi nullam, apud filios Dei maximam. Si enim gloriosum est, multas aduersas in pectore cicatrices, pro patria acceptas, posse ostendere; quid erit, propter Dominum alligari, ter virgis cadi, lapidari, catenis ferreis oneratum in loco tenebroso atque horrido iacere? non ob rapinas, non ob abacta pecora, non ob cædem factam, non ob violatum alterius torum; sed ob Christum prædicatum, ob iustitiam, ob innocentiam, ob futuram gloriam. Hoc Dei sapientes honorificentius esse iudicant, hoc pluris æstimandum, quàm reuelationes,

H h quàm

S. Chryf.
hom. 8. in
ep. ad
Ephes.

quàm signa & miracula, quàm omnem reliquam nominis celebritatem. Huius animi sententiæque etiam fuit S. Chrysoftomus, qui ita loquitur. *Non ita beatum Paulum dico, quòd in Paradisum raptus, atque quòd in carcerem est coniectus; non ita beatum aestimo, quòd verba ineffabilia audivit, atque quòd vincula sustinuit: quòd enim ista reliquis sint maiora, audi eum ipsum, quo modo gloriatur! Neque enim dicit: Hortor vos ego, qui verba ineffabilia audivi: sed quid? Hortor, inquit, vos ego vincetus in Domino, potius mihi habetur male affici pro Christo, quàm honorari à Christo.*

§. VI.

Quantùm S. Hilarion, S. Franciscus, aliq̄, & quo iure, honorem contempserint?

S. Hieronym. lib. 1. de vit. S. Hilarionis cap. 23.

S. Hilarion sexagesimo tertio vite sue anno cernens grande monasterium, & multitudinem fratrum secum habitantium, turbasq̄ eorum, qui diuersis languoribus & immundis spiritibus occupatos ad se deducebant, ita ut omni genere hominum solitudo per circuitum repleretur; flebat quotidie & incredibili desiderio conversationis antiquæ recordabatur. Interrogatus à fratribus quid haberet, cur se conficeret, ait: Rursum ad seculum redij, & recepi mercedem in vitâ. En omnis Palestina & vicina Prouincia

cia æstimant me alicuius esse momenti, & ego sub pretextu monasterij ad dispensationem fratrum, villa possessiones & suppellectilem habeo.

Adeò verebatur, ne per honores sibi habitos merces in hac vita redderetur, vt dum alij eum æstimarent, sibi ipse ad sæculum redijisse videretur. Quod fecerunt alij complures, siue cùm ab alijs honorarentur; siue ne honorarentur.

D. Franciscus, si ab hominibus honore afficeretur, aut à vanæ gloriolæ tentatione titillaretur, illico honorem omnem in Deum remittens dicebat: Qui ante statuam procidit in genua, & orat, honorem aliquem exhibet, de quo tamen statua non potest gloriari, cùm sit lignum, vel lapis. Honor ergo in eum refertur, cuius est statua, & quem in statua veneramur.

Ita & nos, quando honoramur, non habemus causam gloriandi, aut complacendi nobis; quia quidquid in nobis rectè honoratur, Dei est; atque adeò Deus ipse est, qui in nobis laudatur, honoratur, & cuius in nobis nomen sanctificatur. Taceo Iulianum, eremitam, taceo Philagrium, Pastorem, & alios Dei seruos, qui honores ab hominibus exhibitos, vel exhibendos tamquam hydrā fugerunt. S. Ambrosius adeò abhorruit ab

In hist. S. Francisci.

Baron.
An Chri-
sti 374.
Sepulue-
da ep. 49.

Episcopali dignitate, ut etiam præ ea infamiam ambiret. Siquidem, cum famæ abiectione, lupas domum adduci curavit, ne in Episcopum eligeretur, ut ex antiquis monumentis confirmat Cardinalis Baronius, quod cur commenti, tantò post damnarit Sepulueda, non satis perspicio. Multi sanè ius ad famam & honorem cum laude abiecerunt, quando ad se se in despicientia sui firmandos, scelera, quæ premere facile erat, orbi vniuerso publica esse voluerunt. Quæ res æternâ cum laude à Sanctis viris & Ecclesiæ luminibus præstita clarissimis historijs potest doceri. Quin sunt, qui Ecclesiæ annuentè iuri famæ suæ renunciant. Quid quòd sæpe aliquis non modò honorem suum ac famam sine culpa negligit, sed etiam conculcare ac proscindere obligatur? Nam si per calumniam violauit alterius non admodum disparis famam, nec potest, nisi cum retractatione in probrum suum cedente, maculam alteri immissam eluere, omnino debet cum probro suo alterum præstare indemnem: quod facere nullo modo posset, nisi honoris & famæ dominus esset. Quamuis enim culpa esse possit, famam sine causa prodigere (sicut & bona fortunæ cetera,

tera,

tera, quorum domini sumus) tamen ea prodigalitate, ius alterius, (ac ne communitatis quidem) non violatur, nisi quando quis famam suam, vel honorem speciali vinculo alijs obstrictam habet; ita vt, cum honore ipsius & fama, honor quoque & fama communitatis implicetur. Talis enim contra iustitiam, famam suam negligit; non quia famam aut honorem suum, quorum erat dominus, negligit; sed quia alienam famam suæ innexam, & ius ad alienum honorem cum suo coniunctum iniuria affecit. Quo pacto cauendum est Religiosis, ne in Religionis suæ, & Clericis, ne in Ecclesiæ præiudicium famam suam profligent, faciantque *nomen Dei blasphemari inter gentes.* Quod periculum abfuit in Ambrosio, in S. Francisco, & alijs Sanctis, qui circumspèctè aliquid fecerunt, vt se, non Ordinem, aut Ecclesiam contemptibiles facerent. Quamuis nec Deus permisit, vt ex eorum submissione, aliqua in Sanctos nota redundaret. Enimvero ea ipsa nota, postquam vnde orta scripta sunt, in magnam gloriam cessit.

§. VII.

Mirissimum odium honoris Sanctæ cuiusdam.

Hh 3

Quis

Quis Simeonem Salum, quis Iacoponum non laudat, qui se stultos finxerunt, ut con-
temnerentur? Enimuerò talia dixerunt, vel
etiam fecerunt, ut possent, plus quàm fatui
haberi. Nimirum, *quæ stulta sunt mundi ele-
git Deus, ut confundat sapientes.* Omittam
Simeonis Sali sales, neque repetam Iacopo-
ni lepôres, obuia sunt hæc; illud mirabile
est, & meritò omnes ad sui contemptū pro-
uocat, quod *narravit S. Basilus episcopus di-
cens: Fuit in quodam monasterio feminarum,
virgo quedam, quæ stultam esse ac demonem ha-
bere se simulabat: quæ usq; ad eò ab omnibus alijs
pro errore habebatur, ita ut nec cibum quidem
cum eâ caperent. Talem siquidem elegerat vi-
tam, ut à coquina numquam recedens, totius il-
lic ministerij impletet officium: & erat secun-
dum vulgare prouerbiū, vniuersa domus spon-
gia, impletum à se rebus probans, quod sanctis
libris scriptum legimus: Siquis, inquit, ex vo-
bis putat se esse sapientem in hoc mundo, sit stul-
tus, ut sapiens fiat. Hæc igitur inuolutum pan-
nis habens caput, ita quoque in omnibus serui-
bat; ceteræ autem virgines tonsæ cucullis coope-
riuntur. Nulla aliquando potuit hanc de qua-
dringentis virginibus videre manducantem,
numquam per omne auum suum sedit ad men-
sam.*

1. Cor. 1.
27.

Palladius
cap. 41. &
42.

Heribert.
Rosveid.
lib. 5. de
Vitis P.
libell. 18.
n. 19.

sam. A nullâ vel modicam partem panis accepit, micas tantum detergens ipsarum mensarum, & abluens ollas, his solis alimonys contenta vivebat. Nulli umquam fecit iniuriam: nulla ipsius murmur audiuit: nulli aut parum, aut satis locuta est umquam. Et certè cum ab omnibus caderetur, cum omnium odio viveret, maledicta omnium sustineret, sancto Pyoterio, cui hoc vocabulum erat, probatissimo viro, semperq; in deserto viventi astitit angelus Domini quadam die sedenti in loco Porphyrite, affatusq; est his verbis: "Cur, inquit, grande aliquid esse te credis, ut sanctus & in huiusmodi degens loco? Vis videre mulierem te sanctiorem? Vade ad Tabennesiotarum monasterium feminarum, & unam ex ipsis illic inuenies habentem in capite coronam, ipsamq; cognosce te esse meliorem. Qua dum contra tantum populum sola diebus ac noctibus pugnat, cor ipsius a L. numquã recessit, tu autem vno in loco residens, neque quòquam aliquando progrediens, per omnes vrbes animo & cogitatione vagaris. Statimq; ad supradictum monasterium venit, & magistros fratrum rogauit, ut introducerent eum ad habitaculum feminarum. Quem mox illi, ut virum non solum vitâ gloriosum, verum etiam & proeclioris atatis, cum fiducia grandi intro-

Hb †

duci

duci fecerunt. Ingressus autem, omnes sorores
 desideravit inspicere: inter quas solam, propter
 quam venerat, non videbat. Ait autem ad
 postremum: Omnes, inquit, mihi adducite, de-
 esse mihi videtur aliqua. Dicunt: Vnam, in-
 quiunt, stultam habemus intrinsecus in coquina.
 Sic enim eas, quae à demone vexantur, appel-
 ant. At ille; Exhibete, inquit, ad me ipsam
 quoque, ut eam videam. Quo audito, supra
 memoratam vocare coeperunt. Quae cum nollet
 audire, sentiens, ut credo, aliquid aut for-
 tassis hoc ipsum diuinâ reuelatione cognoscent,
 dicunt ei: Sanctus Pyoterius te videre deside-
 rat, erat enim vir fame ac nominis grandis.
 Cumq; ad eum fuisset exhibita, vidissetq; panno
 frontem ipsius inuolutam, proiecit se ad pedes
 ipsius dicens: Benedic me, inquit. Quod rursus
 ad illius pedes tunc & ipsa fecit, ac dixit: Tu me
 benedic, Domine. Omnes sorores obstupuerunt
 simul, dicentes: Noli, abba, talem iniuriam
 sustinere; fatua est enim ista, quam cernis. Et
 Sanctus Pyoterius hoc ipsis omnibus ait: Vos, in-
 quit, estis fatuae; nam hac & vestra & mea est
 Amma. Hoc enim in eâ vocant illi feminas
 spirituales, & deprecor, Deum, ait, ut dignum
 ipsâ in die iudicij merear inueniri. Quo audi-
 to, omnes simul ad pedes ipsius prociderunt, sin-
 gula

gula varia ei peccata propria confitentes. Alia enim abluens sordes catini supra eam se fudisse dicebat: alia verò colaphis eam à se verberatam sæpè memorabat: alia nares ipsius sinapi impletas à se esse deflebat: cetera quoque diuersas referebant se ei iniurias irrogasse. Pro quibus omnibus Sanctus ille fuis Deo precibus egressus est. Post paucos autem dies non ferens illa tantam sui gloriam, tantoq; se nolens sororum honore cumulari, grauariq; se credens excusationibus singularum, egressa est de monasterio illo occultè, & quò ierit, in quem se miserit locum, vel quo sine defecerit, ad nullius potuit notitiam peruenire.

S. VIII.

Humilitatem esse causam exaltionis, docetur exemplo eius, qui ob acum Abbas factus est.

Nimirum honore digni, dum honorem fugiunt ipsa humilitate honorem ornant, quemadmodum alij fastu ac superbia dedecorant dignitatem. Appositè S. Bernardus, Bern. serm. 34. in Cantic. *Humilitas, inquit, in honore, honor est ipsius honoris, & dignitas dignitatis. Omnis dignitas ipsa dignitatis nomine indigna est, si humilia dedignatur. Si egregius es, esto tamen de grege: si omnibus præes, non dedigneris subesse. Sagittã quò altiùs volumus in cælum eiaculari, eò*

profundiùs aduersus terram in arcu deducimus; ita ille animam suam sublimissimè super astra promouebit, qui eam nouit in terris uehementissimè deprimere. Quis Regum Principumue Francisco altiùs se se in nihilum suum demisit? At quis altiùs in caelesti gloria eorundem Regum Principumue ascendit? Iam sedet inter Seraphinos, qui se locauit inter grauissimos peccatores. Ita & de Ioanne locutus est Seruator: *Amen dico uobis, non surrexit inter natos mulierum maior Ioanne Baptista: qui autem minor est in regno caelorum, maior est illo, in terris, vel in oculis suis.* Neque Dei iudicia tantùm sunt ista, & hominum piorum, sed ipsi etiam mundi sapientes non rarò humilia superbis prætulerunt. E duobus in Abbatem vnus à Friderico Imperatore erat eligendus, quorum dispar virtus, & anceps electio. Suaserunt igitur, qui Imperatori à consilijs erant, vt eum præferret, qui regulam exactiùs deprehenderetur obseruare. Sciscitante autem, quo pacto id deprehendi posset, dixit vnus: *Audiui omnes hos monachos à regula iuberi, vt acum secum gerant, signum paupertatis, ad reficiendas vestes.* Vbi ergo congregati fuerint, ab in-
solente

Matth. 11.
11.

Cæsarius
l. 6. cap. 15.

solente illo, qui sibi pecuniæ oblatione
 viam parare conatus est ad hanc dignitatē,
 acum pete, quasi ea, ex tempore vsurus ad
 extrahendam è digito temerè inductam spi-
 nam. Si acu caruerit, eamq; alter ille sim-
 plex exhibuerit, facile erit iudicare, vtri eo-
 rum regula magis cordi sit. Cui enim mini-
 ma sunt nimis graua, erunt profectò maio-
 ra grauiora. Qui autem hæc parua curat,
 iure censebitur non negligere magna. Secu-
 tus prudens consilium Imperator, eum
 iussit esse Abbatem, apud quē acum repere-
 rat; apud quem autem eam deesse videbat,
 ad acum remisit. Qua historia audita, sub-
 iungit Apollonius: *Ignoravi hactenus, tan-
 tam fuisse virtutem in acu: cui respondet Cæ-
 sarius: Virtus non est in acu, sed acus signum
 virtutis, id est, humilitatis est in monacho: ad
 resarciendum vestimenta sua dissoluta portat
 illam.* Locum igitur apud Imperatorē quo-
 que habuit illa sententia: *Qui se exaltat, hu-
 miliabitur: & qui se humiliat, exaltabitur;* si-
 cut & apud regem Angliæ, à quo itidem is,
 qui se infra omnes demiserat, omnibus am-
 bitiosis antepositus est in prælatura, vt re-
 fert Polydorus Virgilius. Quòd si homini-
 bus tantopere placet animi moderatio &
 mode-

Luc, 14.

11.

Polydor.

Virgil.

lib. 10.

mihi pag.

168.

S. Bern.
ferm. 2. de
Ascensio-
ne.

modestia, vt eam gloriosis, ac se se affi-
mantibus anteponant; cur non idem faciat
iustissimus rerum arbiter Deus? apud quem,
teste S. Bernardo, *Sola est humilitas, qua exal-
tatur, sola qua ducit ad vitam. Hec via, non est
alia prater ipsam. Qui aliter vadit, cadit potius,
quàm ascendit. O peruersitas! ô abusus filiorum
Adam! quia cum ascendere difficillimum sit,
descendere autem facillimum, ipsi & leuiter af-
cendunt, & descendunt difficilius; parati ad
honores, ad celsitudines graduum Ecclesiastico-
rum, ipsis etiam Angelicis humeris formidan-
das. Adsequendum autem te, Domine IESU,
vix inueniuntur, qui vel trahi patiantur, qui
duci velint per vias mandatorum tuorum.*

C A P V T XXIII.

*An, & quam in se esse humilitatis causam
innocentes, viri docti, iusti, pii, Sancti,
Deipara, & adeò Christus ipse Dei Filius,
deniq; superiores ratione inferiorum,
iudicare & dicere possint?*

§. I.

*Quantò quisq; in terris maior, tantò se debet
magis humiliare.*

Vult Deus omnes mortales humiles esse.
Sic iubet: sic fauet. Nec enim tantum
superbis